Конгрес Українських Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 11 грудня 2007 року № 50 (214)

ГЕТЬ

З УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ ІМПЕРСЬКИХ ТА КОМУНІСТИЧНИХ ІДОЛІВ!

Встановлення в місті Одесі пам'ятника "Засновникам Одеси", який є сучасною копією (відтвором) пам'ятника "Императрицъ Екатеринъ II", що був знесений у 1920 р. згідно з Декретом РНК РСФСР від 14 квітня 1918 р., викликало численні протести громадськості і розцінюється не інакше, як ідеологічна диверсія проти України. Про це, зокрема, свідчить Відозва української інтелігенції з приводу спорудження на нашій землі пам'ятників російській цариці Катерині II від 28 серпня 2007 р., що підписана провідними представниками нації. Проти встановлення пам'ятника висловився і Президент України (інтерв'ю для ЗМІ від 02.09.2007 р.).

Під час будівництва і так званого "відкриття" пам'ятника мали місце ексцеси з актами насильства.

У судових інстанціях України знаходяться на розгляді адміністративні позови, в яких оскаржуються дії владних структур, що пов'язані із встановленням пам'ятника.

Незалежними спеціалістами у відповідності із ст.11 Закону України "Про охорону культурної спадщини" проведено громадську експертизу з питання відновлення пам'ятника "Засновникам Одеси". За висновками цієї експертизи пам'ятник "Засновникам Одеси" не тільки не відповідає назві, що йому присвоєна, а взагалі встановлення (чи відновлення) даного пам'ятника вступає у протиріччя із нормами чинного законодавства. Позивачі (представники громадськості Одеси) вимагали на судовому засіданні відмовити в занесенні пам'ятника "Засновникам Одеси" до Державного реєстру нерухомих пам'яток України, оскільки у відповідності із ст.13 Закону України "Про охорону культурної спадщини" не підлягають державній реєстрації об'єкти, що є сучасними копіями існуючих пам'яток або спорудами (відтворами), створеними за старовинними проектами.

Вимоги одеситів під стінами Окружного адміністративного суду підтримали активісти КУН, Української партії, УНА-УНСО, УРП(Л) та громадських організацій.

Георгій ЛУК'ЯНЧУК

P. S. Судовий розгляд буде продовжено 24 грудня.

ЧЕСТЬ НАЦІЇ

...А ВОНИ СПІВАЛИ "ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА"

Марта РИМАР

17 листопада 1921 року під селом Малі Міньки, що неподалік від містечка Базар на Житомирщині, прийняла нерівний бій з більшовиками, а саме з дев'ятою кримською кавалерійською дивізією на чолі з Г. Котовським, Волинська група Армії Української Народної Республіки на чолі з генерал-хорунжим Юрієм Тютюнником. Відомо, що уповні забезпечити військо в умовах громадянської війни було неможливо. Тож захисники України воювали мало не в сорочках та босоніж – і все це – взимку. У запеклому останньому бою з московською навалою загинули понад 440 воїнів-українців. 359 полонених піддавалися жорстоким тортурам. Їм пропонували полишити мрії про волю України, про її державність і самодостатність, натомість перейти на службу до Червоної армії. Ніхто не зламався. Вони були засуджені до страти комісією особливого відділу Київського військового комісаріату 22-23 листопада. Молодих чоловіків перед стратою, у двадцятиградусний мороз, більшовики примушували копати спільну могилу самим собі. А вони співали "Ще не вмерла Україна". Кажуть, їх не просто стратили – четвертували, порубали ті, хто ненавидів усе українське і саму нашу ментальність...

На початку дев'яностих років минулого століття ще за совєцької влади свідомі українці почали робити перші кроки задля вшанування пам'яті Героїв Базару. Тоді міліція перекривала дорогу до місця поховання, провокувала бійку, перешкоджаючи встановленню дубового хреста на братській могилі. Та все ж, завдяки розпорядженню одного з голів місцевого колгоспу, на місці загибелі Героїв Базару нагорнули могили. А напередодні референдуму 1991 року рухівці таки встановили хрест з табличкою, де викарбувані триста п'ятдесят дев'ять прізвищ.

Ішов час, і поступово вже стало традицією щорічно приїздити до Базару, аби поклонитися світлій пам'яті полеглих. 2000 року на тому святому місці завдяки зусиллям колишніх українських вояків з Великої Британії, особливо світлої пам'яті майора Святомира Фостуна та поручика Петра Кіщука, зведений пристойний монумент пам'яті. 2003 року національно-демократична громадськість створила Оргкомітет, який щорічно ініціює проведення заходів та вшанування пам'яті українських вояків Волинської похідної групи Армії УНР.

Цьогоріч виповнилося 86 років з часу подвигу Героїв Базару. Відомо, що готуються зйомки документального фільму з серіалу "Невідома Україна" про Другий зимовий похід групи армії УНР.

До речі, з аптекарською точністю цьогорічне вшанування Героїв Базару висвітлило реальне, без розрахунку на піар, ставлення політичних сил до засадничих сторінок української державності: на Громадянсько-мистецькому віче у селищі Базар, що в Народицькому районі на Житомирщині, майоріли прапори Конгресу Українських Націоналістів (окрім рядового членства, від КУН на віче був присутній голова секретаріату Головного Проводу Степан Брацюнь), УНП, НРУ, УРП "Собор", козацькі стяги та навіть опозиційні знамена білоруських сябрів. От лишень – жодного помаранчевого чи білосердечного. Висновок простий: коли йде дерибан портфелів – політикам-"супермаркетам" не до Героїв Базару.

Дієву участь у вшануванні взяли Міноборони України, Спілка офіцерів України, Київська та Житомирська обласні адміністрації.

Біля меморіалу Героям Базару зібралося близько двохсот осіб. Була почесна варта, військовий духовий оркестр, хліб, уквітчаний калиною, гімн України, хвилина мовчання. Ієрей Костянтин Гулюк (УПЦ КП, м. Житомир) відправив панахиду за душами загиблих праведників. Василь Савлук – голова Народицької райдержадміністрації – був наразі єдиним представником державної влади на вшануванні Героїв Базару.

– Тут лежать хлопці, які віддали свою кров за нашу незалежність, – наголосив у своєму виступі заступник голови Спілки офіцерів України Євген Лупаков. – Український народ поступово прозріває і позбавляється комуністичної облуди. З представниками влади тут не густо, але і вони прозріють.

Народний депутат України Іван Заєць, який народився неподалік від тих місць, звернув увагу на необхідність якнайчастіше згадувати не лише трагічні, а й переможні сторінки українського державотворення.

– Події 1921 року під Базаром – свідчення, що українці ніколи не корилися окупантам. А бої за демократію у нас ще попереду, – сказав він.

На урочистому вшануванні пам'яті Героїв Базару виступили також донька першого президента УГВР Кирила Осьмака пані Наталя, директор Інституту державознавства Михайло Ратушний, представник Асоціації дослідників голодоморів Богдан Скробот, капітан першого рангу з Одеси Олександр Калініченко, співачка, публіцист Галина Ільєва, актор театру української традиції "Дзеркало" Василь Шандро, актор, письменник, журналіст радіо "Свобода" Кирило Булкін, бандурист Данило Мельник, представник Житомирської організації Всеукраїнського братства ОУН-УПА Михайло Кот, керівник секретаріату ОУН (мельниківці) Роман Матузко, президент фонду відродження Українського Флоту Павло Гавришкевич та інші.

Пошанування подвигу Героїв Базару цьогоріч стало приводом для серйозної розмови про наше сьогодення, про ті підвалини та орієнтири, що здатні допомогти українцям зміцнити власну державність та навести лад в Україні.

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

ЛИЦАРІ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

На Київщині встановили пам'ятний знак на честь битви Січових Стрільців проти війська Скоропадського.

18 листопада 1918 року кілька сотень українських повстанців розгромили кількатисячну армію. Ця подія стала ключовою у поваленні правління Скоропадського.

На місці переможної битви представники Інституту "Республіка", Союзу української молоді, Інституту мовознавства та патріотичних сил встановили хрест та пам'ятну дошку. Також посадили навколо молоді дубочки, кущі калини та запалили ватру. Ідея створення такого меморіалу належить Василю Задорожньому. Його підтримали Олександр Хоменко та Володимир Чемерис. Гроші надійшли від громади села Плисецького та від громадських організацій.

Світлана БАДЕРА

Обіцяють, що вже за рік біля пам'ятного знаку виросте великий меморіальний комплекс. Саме тоді виповниться дев'яносто років з дня перемоги українських повстанців. На гранітній плиті викарбувано: ТУТ 18 ЛИСТОПАДА 1918 р. ПЕРЕМОГЛА УКРАЇНСЬКА ЗБРОЯ. УКРАЇНЦЮ! НА ПОЛІ УКРАЇНСЬКОЇ СЛАВИ ВКЛОНИСЯ СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ СВОЇХ ГЕРОЇВ.

Це не монумент загиблим. Січові Стрільці поховані в центрі Києва, а їхні противники – на цвинтарі в Плисецькому. Тут вшановано не померлих, тут вшановано місце нашої Української перемоги.

18 листопада 1918 року сніг йшов м'який, густий та лапатий, про що згадував Роман Дашкевич – командир бронепоїзда Січових Стрільців, який відіграв вирішальну роль у тій битві.

Повстання розпочав корпус Січових Стрільців під командуванням Євгена Коновальця в Білій Церкві. Симон Петлюра сказав тоді офіцерам – Січовим Стрільцям, які зібралися на нараду: "Безсумнівно, що ми всі загинемо, тому, що ми не переможемо війська гетьмана Скоропадського, і тим більше не переможемо стотисячну німецьку армію, яка його підтримує. Але ми маємо виступити, щоб довести всьому світові, що Україна без бою не зречеться Незалежності". І, як згадували бійці, вони йшли у бій не для того, щоб перемогти, а щоб померти. Але вони перемогли!

За правилами військової тактики, сила, яка наступає, має бути принаймні втричі більшою, ніж сила, яка обороняється. А тут навпаки – наступала тисяча, а оборонялися приблизно 5–7 тисяч гетьманців, і ще стотисячне німецьке військо очікувало наказу: "Розтрощити всіх і не залишити нікого живим"!

З боку Січових Стрільців загинуло 35 чоловік (усі вони потім були поховані в Маріїнському парку, в районі нинішнього будинку ВР; на жаль, та могила не збереглася), а з боку противника, – незрівнянно більше (приблизно 350–400 чоловік).

Встановлення монумента було б неможливим без сприяння місцевої влади, і принаймні тут, у Васильківському районі, ми бачимо справжню українську владу. Під час церемонії заступник голови Васильківської райдержадміністрації А. Совгиря зокрема сказав: "Люди, яких ми вшановуємо в цей день, боролися за майбутню незалежність неньки-України у нерівній брані з багаточисельнішим ворогом. Одним ланцюгом пов'язані бій під Крутами, під Базаром на Житомирщині і багато інших боїв, де полягли українці за нашу незалежність".

Сільський голова Плисецького М. Луценко відзначив: "Українці показали всьому світові, що вони готові померти за національну ідею. Дуже приємно, що до вшанування Січових Стрільців долучилася молодь. Це свідчить про те, що пам'ять про національних героїв житиме у віках".

ВІТАЄМО!

Василю ГРАБОВОМУ – 95

Підпілля, війна, заслання. На довгій життєвій дорозі Василя Грабового бувало всякого. Нині йому виповнюється 95. Стаж Грабового в ОУН – 75 років. Присягу націоналіста у нього приймав Іван Климів – "Легенда". За багатолітню підпільну діяльність отримав "в нагороду" від совіцької імперії заслання у далекий Хабаровський край.

З проголошенням незалежності В. Грабовий доклав чимало зусиль до популяризації ідей націоналізму. Друг Василь стояв біля витоків створення Сокальської районної організації КУН, тож упродовж років становлення працював на її зміцнення та розбудову.

Вітаючи друга Василя з цим поважним ювілеєм, засвідчуємо йому свою величезну повагу і низько кланяємося. Бажаємо також оптимізму й енергії, цілеспрямованості та жертовності на довгі роки, а також міцного здоров'я і непохитної віри в утвердження сили, слави і багатства Української Держави.

Многая Вам літа, друже Грабовий!

Львівська обласна організація
Конгресу Українських Націоналістів

ВСТУП ДО СОТ – У 2008-му?

Відбулося чергове дискусійне засідання Національного прес-клубу реформ, присвячене вступу України до Світової організації торгівлі. Крім запрошених журналістів, у ньому взяли участь експерти і фахівці-економісти, зокрема народний депутат, генеральний директор Бюро економічних та соціальних технологій І. Акімова, директор Українського центру міжнародної інтеграції Н. Ясько, віце-президент Інституту конкурентного суспільства Д. Ляпін, президент Української асоціації якості П. Калита, експерт "Проекту сприяння торгівлі та інвестиціям" АМР США Г. Кузнецов, економічний радник Посольства Республіки Польща М. Онищук.

У ході дискусії, організованої керівником прес-клубу С. Єременко, і яка розгорнулася також за участі журналістів (в числі інших до розмови долучився і головний редактор "Нації і держави" М. Сидоржевський), було розглянуто актуальні для українського суспільства питання. Учасники дискусії, зокрема, намагалися з'ясувати, як може вплинути внутрішньополітична ситуація в Україні на темпи просування до СОТ; наскільки зміниться вартість споживчого кошика та якість українських продуктів згідно зі стандартами країн-членів СОТ при вступі України до цієї організації; в чому полягає різниця між українськими та європейськими стандартами якості продуктів? Так, на думку П. Калити, після вступу України до СОТ окремі вітчизняні виробники можуть виявитися неготовими до жорсткої міжнародної конкуренції. Можливе загострення проблем, пов'язаних з неконкурентоспроможністю окремих галузей національної економіки, скорочення в них виробництва, зростання рівня безробіття. Торкаючись теми інфляційних процесів, які певною мірою стосуються наших перспектив у СОТ, І. Акімова зауважила, що нинішнє прискорення інфляційного процесу має свої причини: надмірне державне споживання, багаторазове (четвертий рік поспіль) перевищення темпів зростання номінальних доходів населення порівняно з динамікою ВВП, недостатній рівень конкуренції, слабкість фондового ринку. Причинами прискорення інфляційного процесу також є нестабільність політичної ситуації та цьогорічна посуха і в результаті низький урожай, підвищення цін на енергоносії та сільськогосподарську продукцію у світі.

У ході дискусії експерти та журналісти дійшли висновку, що Україна в основному готова до вступу до СОТ у 2008 році. Країна ринкова, відкрита й готова приймати світові інвестиції та проводити торговельні операції за міжнародними торговельними правилами.

Мирослав ОКСЕНТ

КОРОТКО

КИЇВЩИНА

У Вишгороді відбулась акція протесту проти реорганізації місцевою владою міської тенісної школи, стадіону "Енергетик" та футбольного клубу "Чайка". У заході, організованому РО КУН, узяли також участь члени інших патріотичних партій та батьки вихованців тенісної школи. Свої вимоги мітингувальники донесли до відома депутатів міської ради, які зібралися на свою чергову сесію. Але міський голова В. Решетняк натомість заявив, що необхідно демонтувати в радіоактивному Славутичі два фізкультурно-оздоровчі комплекси й змонтувати їх у Вишгороді.

На жаль, у ході обговорення питання на сесії ні батькам, ні керівникам місцевих осередків політичних партій слова так і не надали. Такі дії Вишгородського міського голови є неприйнятними у демократичному суспільстві. А тому готується позовна заява до суду.

Валерій СИДОРЧУК,
голова Вишгородської РО КУН

КРИМ

Кримська організація КУН підтримує Указ Президента України №1122/2007 "Про деякі заходи щодо розвитку гуманітарної сфери в АР Крим та місті Севастополі", вважаючи необхідним кроком для задоволення потреб різних етнічних груп Криму з метою кращого ознайомлення з державною мовою, підтримання й розвитку культурної інфраструктури на півострові. Про це йдеться у заяві КО КУН, підписаної головою В. Овчаруком.

Однак у Криму є політики, які ігнорують укази Президента України, зокрема, протиставляють росіян українцям Криму, публічно демонструють свою неповагу та провокують міжетнічні протиріччя. КО КУН категорично засуджує такі провокаційні дії.

Дотеперішній міністр освіти і науки України С. Ніколаєнко дезінформував громадськість щодо наявності в кожному районі автономії україномовної школи. В Криму 14 районів та 11 міст республіканського підпорядкування, проте україномовних шкіл лише 7, це менше 1% від загальної кількості загальноосвітніх навчальних закладів. Якщо врахувати класи з українською мовою викладання, то лише декілька відсотків кримських школярів отримує освіту державною мовою.

Кількість україномовних шкіл і класів не відповідає потребам громади етнічних українців Криму, яка складає, за даними всеукраїнського перепису 2001 р., 24,4% від загальної кількості жителів автономії. Під час того ж перепису 10% кримчан зазначили, що їхня рідна мова – українська.

Практика показала, що бажаючих вчитися українською мовою набагато більше, ніж місць в україномовних навчальних закладах.

Кримські конгресівці сподіваються, що Указ Президента України стане поштовхом для активізації дії органів влади автономії щодо забезпечення потреб кримчан у доступі до української, кримськотатарської та російської культур.

МИКОЛАЇВЩИНА

Вандали познущалися над пам'ятником В'ячеславу Чорноволу і меморіальним комплексом Жертвам Голодомору. На пам'ятнику відбили ніс, а на меморіальному комплексі Жертвам Голодомору розкидали свічки, потоптали квіти.

Миколаївська ОО КУН висловлює обурення з цього приводу і спільно з Миколаївською обласною організацією НРУ готує заяву на ім'я керівника УМВС у Миколаївській області.

ХМЕЛЬНИЧЧИНА

Відбулася XI звітно-виборна конференція Хмельницької обласної організації КУН. На Хмельниччині в лавах КУН перебуває близько 1400 осіб, зареєстровано 102 партійних осередки. У роботі конференції взяв участь заступник голови Конгресу Володимир Борейчук.

Делегати вирішили визнати роботу О. Вітряного впродовж двох років незадовільною і обрали нове керівництво: голова – А.Демид, голова секретаріату – О. Симчишин. Фактично на 40% змінено склад обласного проводу.

Прес-служба Хмельницької ОО КУН

Редакція газети "Нація і держава" висловлює глибоке співчуття заступникові головного редактора Миколі Сергійчуку з приводу смерті матері – Євдокії Федорівни.

Наші корпункти

			Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34	Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
						Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03	Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85	Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92	Луцьк	Мельник Євген	(0332) 78-07-65, 72-87-95	Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48	Львів	Пшевлоцький Микола	(0322) 38-67-63	Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32	Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90	Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82	Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45	Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35	Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113	Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25	Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053	Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93	Рівне	Кривко Ігор	(0362) 23-78-55	Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

НА ТИЖНІ

БУДЕМО "ПРОРИВАТИСЯ". КУДИ?

Голосування стосовно кандидатури на посаду прем'єр-міністра та складу уряду, якщо такий буде запропоновано, відбудеться цього вівторка за будь-яких обставин. Про це наприкінці минулого тижня заявив голова Верховної Ради Арсеній Яценюк.

Михайло СИДОРЖЕВСЬКИЙ, "Нація і держава"

Якими є шанси Юлії Тимошенко, подання про призначення якої вніс до Верховної Ради Президент України Віктор Ющенко, посісти прем'єрське крісло?

Більшість експертів сходяться на тому, що ймовірність того, що Юлія Тимошенко очолить новий уряд, є доволі високою. Справді, важко повірити в те, що хтось із блоку НУНС може піти шляхом Івана Плюща, несподіваний політичний пірует якого досі не отримав належної оцінки, і, що головне, – належного пояснення. Адже якою в разі "кидка" Тимошенко може бути розумна альтернатива для її ймовірних опонентів з демократичного табору? Широка коаліція? Але такої ідеї не підтримає значна кількість депутатів від НУНС, та й Президентові це з тактичних та стратегічних міркувань навряд чи вигідно. Для самих же прихованих прибічників "широки" в демократичному таборі подібний сценарій означатиме перший крок до сповзання на політичні маргінеси, оскільки своїми вони, звісно, для "донецьких" ніколи не стануть, а назад шляху уже не буде. Для Президента ж широка коаліція означатиме втрату будь-яких, навіть примарних, шансів на другий термін. Адже, опинившись між двома (Тимошенко і Янукович) вогнями і залишившись практично без війська (бо частина його прибічників перебіжить до тієї ж таки Тимошенко, хтось, може, до Литвина), Віктору Андрійовичу доведеться взагалі забути про подовження часу перебування на найвищому державному посту.

З іншого боку, дехто в оточенні глави держави досі, здається, плекає таємну надію, що якимось чином вдасться всадовити в прем'єрське крісло людину без президентських амбіцій, яка не "підсиджуватиме" Ющенка, а спробує здивувати світ і, що головне, – виборців – економічними і соціальними успіхами. (А може, вищезгадані "гравці" мають інші амбіції?). Однак, навіть якщо таке станеться (а в подібне важко повірити), то це призведе до того, що в тактичній опозиції до Президента і залишків НУНСу опиняться одразу дві найбільші політичних сили (Партія регіонів і БЮТ), і обидві їхні фракції в парламенті, не кажучи вже про партію Литвина і комуністів. І тоді, чого доброго, може бути розіграна комбінація в "третього зайвого" – для того, щоб з'ясовувати стосунки між собою уже без нього, і щоб не заважав. Хто стане зайвим – думаю, зрозуміло і без пояснень. Про якісь же перспективи політичної сили під назвою НУНС тоді також можна взагалі забути. Блок розчиниться в інших структурах.

Фото Олекси ВАЩЕНКА

Звичайно, Віктор Ющенко чудово розуміє всі наслідки повернення Юлії Тимошенко на той пост, з якого він її усунув у вересні 2005 року. Глава держави усвідомлює, що для неї це через два роки може стати чудовим трампліном для стрибка у президентське крісло. Однак скажіть: невже витіснення лідерки БЮТ в опозицію завадить їй досягти мети?

Схоже на те, що Президент змирився з такою перспективою – маю на увазі неминучість прем'єрства Тимошенко. Втім, ми наразі не знаємо, якими є плани Віктора Ющенка стосовно майбутніх президентських виборів. Глава держави наполегливо, уже неодноразово, нагадував про необхідність переписування Конституції, нова редакція якої повернула б президенту деякі права з тих, які свого часу були в нього відібрані спільними зусиллями Партії регіонів, БЮТ, соціалістів і комуністів. У жовтні, невдовзі після виборів, з президентського секретаріату навіть було заявлено про підготовку указу про створення Національної конституційної ради, яка має розробити проект нової редакції Конституції. Називалась навіть конкретна дата завершення роботи над проектом – до кінця 2008 року. Чи щось зроблено в цьому напрямку – невідомо, принаймні, широкого суспільного розголосу і належної уваги з боку преси ця тема досі не отримала.

Чи є надія, що ініціатива Президента щодо більш оптимального – і для держави, і для її першої особи – змісту української Конституції може отримати у парламенті конституційну більшість у 300 голосів? Навряд чи. Навіть незважаючи на ймовірну (зрозуміло, чому) підтримку з боку блоку Тимошенко. Регіонали і ліві, усвідомлюючи те, що президентські перспективи Віктора Януковича неухильно тануть, а на підході рівноцінного лідера у них нема, зроблять усе можливе для збереження нинішнього статус-кво, натомість діючи у "вказаному" Морозом напрямку – щодо диверсифікації влади на місцях і автономізації її, що офіційною мовою звучить як "другий етап політичної реформи". Мета тут теж зрозуміла: поважніші права місцевих органів влади дозволять тому ж Донецьку чи Криму провадити більш незалежну від Києва фінансову і господарську політику. А що реалізація такого плану й далі сприятиме розгойдуванню державного човна, то це мало кого цікавить. Адже добре відомо, що улюбленим заняттям в українській політиці є перетягування ковдри...

Повертаючись до прем'єрських перспектив Тимошенко, спробуємо висловити песимістичний прогноз, за яким надіятися на значні досягнення нового уряду (а це, певно, таки буде команда під керівництвом Юлії Володимирівни), чи, тим більше, якийсь "український прорив", навряд чи варто. І справа тут не лише в її умінні керувати процесами в економіці, в її професіоналізмі як державного службовця найвищого рівня вимог і відповідальності. Справа навіть не стільки в підходах Тимошенко до вирішення величезної купи проблем, які накопичилися в нашому державному організмі і які вимагають господарського, кваліфікованого підходу і служіння державі. Не станемо тут згадувати і про зовнішні чинники, які неминуче впливатимуть на її урядування. Так само – поки що – будемо лише спостерігати, як Тимошенко ділитиме свою увагу між державним інтересом і приватним бізнесом, гадаючи собі, наскільки тісним тут буде їхнє взаємне переплетіння...

Видається, що головною загрозою для суспільного розвитку, головною проблемою, яка нас знову може відкинути не на один рік назад, втягнувши у нову хвилю економічної і соціальної, а відтак і політичної нестабільності, є ризик того, що нам доведеться пізнати усі принади популістсько-демагогічної політики, яку просто приречена буде, з огляду на президентські вибори, здійснювати Тимошенко. Адже замість важкої чорнової щоденної роботи, замість непопулярних, але вкрай необхідних суспільству соціальних і економічних змін (про якісь структурні реформи в цьому напрямку в українській політиці говорити – ознака моветону), Юлія Володимирівна буде насамперед готуватися до вирішального політичного двобою в її житті. Для перемоги в ньому будуть кинуті колосальні кошти, витрачені неймовірні зусилля, використані будь-які засоби... Що станеться з українською економікою в такому разі – про це можна лише здогадуватися, але вже зараз прогнози серйозних економістів є доволі невтішними.

Отож, анонсований у вирі передвиборчої боротьби "український прорив" може таки відбутися. Проте більшість із нас наразі ще не здогадується, в якому напрямку будемо "прориватися".

УЖЕ ВИБРАЛИ?

Дмітрій Медвєдєв може стати наступним президентом Росії

Мирослав ОКСЕНТ

У Росії, на відміну від демократичних країн, а також на відміну від України, президенти тепер не обираються народом, а призначаються – як наступники. Цілком у російському – візантійсько-ординському стилі. Тобто, формально вибори в 2008 році таки відбудуться. Однак в Росії (та й не лише там) усі чекали, на кого вкаже пальцем теперішній господар Кремля. На кого вкаже – той і буде президентом. А якби захотів залишитися "на троні" сам – то і такий вибір у Росії був би сприйнятий майже одностайно. Більше того, немає сумніву, що якби Путін оголосив себе довічним президентом Росії – так би і було. Принаймні, ніхто б особливо і не протестував, за винятком хіба що невгамовного шахіста Гаррі Каспарова чи яких-небудь Новодворської з Нємцовим. Адже Росія – це навіть не Венесуела, де народ все-таки трохи "попустив" свого президента Уго Чавеса, який роззявляв рота на довічне правління, однак венесуельці на референдумі сказали "ні" його апетиту.

Отже, у Росії новина: стало відомим прізвище ймовірного наступного президента. Інтрига довкола путінського наступника, яка тривала досить довго, нарешті, здається, розв'язалася: днями В. Путін заявив, що він підтримує кандидатуру першого віце-прем'єра Дмітрія Медвєдєва на посаду президента. Як стало відомо з повідомлень російських агенцій, цю кандидатуру на зустрічі з Путіним "висунули" лідери парламентських партій, а Путін, відповідно, дав "добро" на таку пропозицію, заявивши: "Що стосується кандидатури Дмитра Анатолійовича Медведєва, я знайомий більше 17 років дуже близько з ним, і повністю підтримую цю кандидатуру".

Таким чином, сценарій щодо третього терміну Путіна не буде, вочевидь, зреалізований.

Стосовно ж Медвєдєва, то в Росії він вважається "лібералом" – на відміну від іншого претендента Сергія Іванова, якого характеризують як жорсткого політика, і якого можна віднести до категорії "яструбів". Під час виборів Медвєдєв очолював виборчий штаб Путіна, певний час працював главою президентської адміністрації, а останнім часом перебував на посаді першого віце-прем'єра. "Його називають м'яким і не надто амбіційним політиком, готовим поступитися високими посадами, якщо попросять", – двозначно зазначає "Эхо Москвы".

Скоріш за все, Захід прихильно поставиться до вибору Путіна. На думку німецького політолога А. Рара, "Путін показав, що не має наміру йти на поводу в тих консервативних сил, які виступали за ізоляцію Росії". Що це за "консервативні сили", політолог не уточнює, але відомо, що саме С. Іванов як міністр оборони неодноразово робив публічні заяви, які викликали на Заході шок.

Яким буде місце самого Путіна у системі координат російської влади?

Наразі це – під питанням, хоча російські експерти прогнозують, що Путін очолить майбутній уряд. Можливо, у такому разі слід очікувати знайомої нам "політичної реформи", за якою значна частина повноважень у Росії перейде від президента до уряду? Законодавча сила для цього у Держдумі, як відомо, є – адже лише голосів пропутінської "Єдиной Россіи" достатньо для того, щоб вносити зміни до конституції.

Що означатиме зміна влади в Росії для України? Можна прогнозувати, що особливих змін не відбудеться, адже будь-яка російська демократія закінчується на російському кордоні, і тоді вже не має особливого значення, з якою російською владою доводиться мати справу: шовіністичною, комуністичною чи демократичною. Пригадаймо, як дружно душили Україну у 1918–1921 роках російські "білі" з "червоними".

ЩЕ ОДНА ПРОВОКАЦІЯ

Минулого тижня було повідомлено про те, що у найпрестижнішій українській столичній школі Pechersk School International скандал – старшокласникам дали завдання спробувати себе у якості пропагандистів нацизму. В.о. міністра освіти, соціаліст Станіслав Ніколаєнко заявив, що він має намір звернутися до керівництва Києва щодо позбавлення ліцензії цієї школи. Пізніше виявилося, що ця школа нібито взагалі не має відповідної ліцензії.

Пікантности такій інформації надає те, що саме в цій школі, у молодших класах, навчаються дочки Президента Віктора Ющенка.

Яке випадкове співпадіння – скаже хтось.

Однак навряд чи це випадковість. Адже відомо, з якою заслиненою, справді фашистською агресією реагують різні тутешні покручі і російські гастролери та провокатори на заяви Президента щодо вшанування пам'яті героїв УПА, звинувачуючи Віктора Ющенка у "фашизмі". Нещодавно дісталися до Говерли, сплюндрувавши там наші національні символи. Депутати ж Харківської обласної ради взагалі втратили розум, днями "визнавши" ОУН-УПА "воюючою стороною на боці фашистської Німеччини".

Думається, що провокація у київській школі – це одна з ланок ланцюга, що його плетуть для нашого Президента вороги Української держави.

М.ФЕЩУК

Микола СЕРГІЙЧУК,
"Нація і держава"

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

ДОКУМЕНТИ СВІДЧАТЬ...

СБУ обнародувала матеріали про спеціальні групи Міністерства державної безпеки СРСР, які видавали себе за воїнів ОУН і УПА і діяли в західних областях УРСР у 1944–1954 роках

Служба безпеки України, розсекречуючи та впорядковуючи документи радянських органів держбезпеки, що зберігаються в її архіві, продовжує брати активну участь у системній роботі з відновлення історичної пам'яті українського народу, зокрема реалізації науково-видавничих проектів, спрямованих на розсекречення і оприлюднення секретних архівних документів колишньої комуністичної спецслужби. Всього ж, як було сказано на прес-конференції, за останній період вже опрацьовано близько 3 мільйонів 350 тисяч одиниць документів.

Зокрема, виконуючи доручення Президента України Віктора Ющенка щодо додаткового вивчення питання політичних репресій стосовно жителів підрадянської України та українців за її межами, у Службі безпеки України створена спеціальна група, яка вивчає відомчі архівні матеріали і готує їх для оприлюднення, метою якого є не політичні та юридичні оцінки, а повернення громадськості правдивої історії у документах, а не в емоціях чи брехні.

Так, на прес-конференції, що пройшла кілька днів тому в СБУ, керівник Галузевого державного архіву СБУ Сергій Богунов ознайомив присутніх журналістів із документами, які підтверджують, що в ході здійснення заходів з ліквідації підпілля ОУН і його збройних формувань органами внутрішніх справ та державної безпеки західних областей УРСР використовувалися спеціальні групи, які видавали себе під час виконання завдань за один із підрозділів ОУН і УПА та діяли від його імені.

У кожному такому випадку, зазначив Сергій Богунов, до складу спеціальних груп вводився оперативний співробітник, який здійснював практичне керівництво групою і відповідав за дисципліну в ній. Спецгрупа становила собою бойову одиницю у складі 3–50 осіб і могла, у разі необхідності, чинити збройний опір.

Спеціальні групи виконували завдання щодо перевірки даних стосовно осіб, які підозрювалися у причетності до підпілля ОУН, їх захоплення, одержання свідчень від заарештованих керівників ОУН і УПА шляхом допиту від імені боївки, Служби безпеки або керівних центрів ОУН.

Під час проведення прес-конференції

До кінця 1945 року органами внутрішніх справ і держбезпеки УРСР використовувалося 150 зазначених спецгруп, до складу яких входило 1800 осіб. Зокрема, станом на 1 липня 1945 року ними було ліквідовано 1980 учасників підпілля, захоплено живими 1142. Вилучено більше 1 тисячі одиниць зброї.

Водночас архівні матеріали свідчать, що у діяльності спеціальних груп мали місце протиправні дії. Так, члени спецгрупи Острозького райвідділу МДБ Рівненської області (3 особи), а також Хустського відділу МДБ Закарпатської області (5 осіб) протягом зими 1947–1948 рр. грабували місцевих жителів, забирали в них гроші, особисті речі та харчі.

Щодо випадків грубого порушення законності в діяльності спецгруп МДБ йдеться і у доповідній військового прокурора військ МВС Українського округу Кошарського (№ 4/001345 від 15.02.1949), адресованій секретарю ЦК КП (б) України М. Хрущову. Зокрема, наводяться дані про знущання над жителькою села Підвисоцького, яку після тяжких побоїв члени групи згвалтували, та інші відомості щодо їхньої протиправної та антилюдяної поведінки.

У квітні 1945 року спецгрупи при міських та районних органах МДБ були розформовані. Надалі застосування таких груп дозволялося лише при обласних управліннях МДБ.

Станом на 20 лютого 1950 року їх залишилось 19 загальною чисельністю 130 осіб.

На закінчення свого виступу Сергій Богунов зауважив, що Служба безпеки України, а також її регіональні органи продовжують пошук, відбір та опрацювання документів про порушення законності спеціальних груп МВС і МДБ УРСР. Щоправда, у ході вивчення матеріалів виявлено, що в сховищах відсутні документи за певний період. Але є надія, що їхні копії можна буде отримати в архівах ФСБ Росії. З цією метою є намір відрядити до Москви спеціальну групу дослідників. Це дозволить відновити і встановити історичну справедливість про минуле України.

Щодо діяльності в період політичних репресій позасудових органів – "трійок", то про це детальніше розповів радник виконуючого обов'язки голови СБУ Валентина Наливайченка Анатолій Мудров.

За його словами, у 1937–1938 роках, у період найжорстокіших політичних репресій тоталітарного режиму в Україні, каральними органами було засуджено майже 200 тисяч осіб, з яких до вищої міри покарання – понад 120 тисяч громадян. Майже всі – за рішеннями "трійок".

Згідно з наказом НКВС СРСР від 30 липня 1937 р. "трійки" утворювалися під головуванням наркомів внутрішніх справ республік, начальників крайових та обласних УНКВС за участю відповідно перших секретарів ЦК компартій союзних республік, крайових і обласних комітетів ВКП(б) та прокурорів відповідних рівнів.

Права цих позасудових органів щодо розгляду справ і застосування позасудових репресій були значно розширені. Вони могли виносити вироки про застосування вищої міри покарання або ув'язнення до виправно-трудових таборів на строк від 8 до 10 років.

Присутнім на прес-конференції було зачитано фрагмент з протоколу засідання однієї з таких "трійок" Київщини, згідно з якою тільки протягом одного дня (!) "роботи" цього карального органу було прийнято рішення про розстріли і ув'язнення у виправно-трудових таборах на значні строки понад 500 громадян.

У листопаді 1938 р. відповідно до постанови РНК СРСР і ЦК ВКП(б) "Про арешти, прокурорський нагляд і ведення слідства" "трійки" ліквідовано.

Лише у 1954 році розпочався процес реабілітації незаконно засуджених. На сьогодні реабілітовано вже майже 700 тисяч українців.

Підсумовуючи, Анатолій Мудров наголосив, що СБУ має намір розсекретити архівні документи за період 1917–1991 років, щоб трагічні сторінки минулого українського народу стали не тільки доступними для кожного громадянина нашої держави, а й свідчили про злодіяння жорстокої репресивної машини – тоталітарного комуністичного режиму.

РІК КАЗАХСТАНУ В УКРАЇНІ

"ДРУЖБА МІЖ НАЦІЯМИ ДОРОЖЧА ЗА ЗОЛОТО І НАФТУ"

Закінчення. Початок у минулому числі.

Отже, Казахстан – унікальна держава, на територію якої свого часу прийшли чеченці, поляки, німці, узбеки, українці, росіяни, євреї, азербайджанці. Ми не ставимо питання, аби вони покинули країну. Навпаки: щоб нам усім в єдиній родині жилося добре. Казахстан обрав саме таку формулу успіху і просування, опираючись на поняття НАРОД КАЗАХСТАНУ. При цьому близько 5 мільйонів етнічних казахів живуть поза межами батьківщини. Вони виїхали під час голоду початку тридцятих років XX століття. Триста повстань було проти російського царизму. Проте ми не вчимо націю озлобленню. Хоча половина нації – майже 4 мільйони казахів – загинула під час Голодомору, як і в Україні. А до того йшла боротьба з джунгарами, з китайцями. Постійні війни. Незалежність дісталася казахам вельми непросто. Якби не війни, можливо, казахів було б набагато більше. Як і українців. Але ми вирішили не торкатися старих ран. Пішли шляхом пошуку об'єднавчих факторів. Наші предки, старійшини-казахи завжди учили: тільки добром виховуй добро. Звісно, пам'ять людська повинна жити, у безпам'ятство впадати – страшний гріх.

"ЗАБЕЗПЕЧУЄМО РОБОТОЮ ВСЮ ЦЕНТРАЛЬНУ АЗІЮ"

– В історичній науці, у шкільних підручниках трагічні сторінки історії казахської нації присутні?

– Так. Як і національно-патріотичні рухи у громадському та політичному житті. Водночас у нас заборонена і суворо карається пропаганда будь-якого расового чи національного егоцентризму. Заборонені етнічні та релігійні партії. Це записано в Конституції. І взагалі, у нас прикметою хорошого тону вважається говорити про мир і взаєморозуміння. ЗМІ розповідають про те, як люди дружать, спілкуються родинами, будинками, народами. Чудово, що два Президенти – Віктор Ющенко та Нурсултан Назарбаєв – також підтримують дружні відносини між собою та на державному рівні. Ми зі свого боку поважаємо свободу вибору українського народу. Раді завжди бачити Україну сильною, єдиною, високорозвинутою.

– Навзаєм. Іще таке запитання: у політичному спектрі кожної країни обов'язково існує праве крило. Свого часу в СРСР існувало і таке поняття як "казахський націоналізм". Якими є праві сили Казахстану нині?

– Праві сили у нас – опозиційні. Є опозиційні газети, побутують різні думки. Та я хотів би ось на чому наголосити. Усі народи, які живуть у Казахстані, дякують казахам за прихисток, розуміння і доброту. Населення не політизоване і здебільшого підтримує обраний Президентом Назарбаєвим курс. До речі, в опозицію увійшли колишні секретарі обкомів партії, колишні акими областей. Проте під час виборів вони не набирають навіть семи відсотків. Тим не менше, опозиція нам потрібна, як і кожній демократичній державі. Ми йдемо до парламентаризму. Уряд формується парламентом. Водночас авторитет глави держави залишається великим і в народі, і на державному рівні. Важлива складова цього авторитету – успішний розвиток економіки.

– А націоналізм сприймається в Казахстані так само, як і в радянські часи?

– Ні. Це нормальне явище – національні почуття. І водночас – розвиваємо національно-культурні потреби інших націй, які живуть разом з казахами. Ми – величезна держава. Казахстан поставив перед собою амбіційну мету – увійти в число найкращих держав світу. Середня зарплата в країні складає близько 300 доларів і має тенденцію постійно збільшуватися. Активно розвивається банківський сектор. Існує стабільний ціновий соціальний пакет.

– Наступного року виповнюється 10 років державній стратегії розвитку Казахстану, яку прийнято називати "2030", тому що розрахована до 2030 року. Що вдалося за ці роки?

– Стратегія прийнята 1998 року, коли буяла південноазійська криза. Ситуація була дуже напруженою. Тоді Президент Назарбаєв запросив кращих міжнародних експертів з усього світу, аби виробити єдину успішну стратегію розвитку для Казахстану. Ці десять років, що минають, показали: шлях обраний правильно. Насамперед ідеться про сім економічних пріоритетів та економічну безпеку. Стратегія включає основні параметри існування і розвитку держави до 2030 року. Символ нового Казахстану – Астана, нова столиця, одне з кращих міст світу. В усій країні – будівельний бум. А в основі успіху – міжетнічна стабільність. У нас свій, казахстанський мирний шлях розвитку. Маємо найбільш ліберальні економічні умови: стрімко пішли на приватизацію власності та продаж землі, перейшли на світові стандарти. Перебороли кризу народжуваності, запровадивши соціальні виплати на дітей. У нас молоді мами до року одержують зарплату за догляд за дитиною. Зараз висуваються пропозиції, щоб продовжити ці виплати до двох років.

Серед казахів і казахстанців немає безробітних. У нас близько 3 мільйонів узбеків, киргизів – гастарбайтери на будівельних майданчиках. Особливо у прикордонних містах. Тобто ми годуємо і забезпечуємо роботою всю Центральну Азію. Значного поширення набули беззаставні кредити. Казахстан живе спільною метою – щоб наша держава була незалежною, сильною, багатою. Казахський народ – благородний народ, і ця риса передається від покоління до покоління. Поганих народів не буває, головне – провідники повинні вчасно об'єднати націю і рухатися вперед.

Розмову вела
Ольга ДУБОВИК

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

ПРО ВИШИВАНКИ І ПЕНСНЕ З БОРІДКОЮ

Нещодавно на сторінках газети "Киевский телеграф" було оприлюднено статтю Д. Табачника "Утиный суп по-украински". У попередньому числі "НіД" ми вже публікували відгук на неї письменника Олекси Палійчука. Пропонуємо вашій увазі – на продовження теми – статтю письменника Олега Чорногуза.

Олег ЧОРНОГУЗ

Днями, пане Табачнику, я мав нещастя прочитати Вашу статтю з набором чужих цитат, узятих вами з різних нібито першоджерел на прокат для імітації власного інтелекту. Ви не станете заперечувати, що пов'язувати цитати одну з іншою – невелика мудрість для більш-менш освіченої людини. Чи не так? Погодьтеся, що я кажу щось слушне. Бо не кожному ж авторові, який себе поважає, робить честь чи додає авторитету набір чужих цитат і відсутність власних думок. А ви, пане Табачнику, як багатьом відомо в Україні, вважаєте себе великим істориком і вченим.

Хочу вам зайвий раз нагадати (на майбутнє), що газетна чи журнальна стаття – це навіть не кандидатська чи докторська дисертації, в яких так рясно дозволяється цитувати чужі думки, коли відсутні свої.

Не хочу вас образити і вашим неглибоким знанням історії, хоча ви за службу у екс-президента Кучми отримали високе вчене звання – доктора історичних наук. Подейкують, що то чи за відповідне крісло, чи за відповідну посаду. До академіка, пам'ятається, не дотягли.

Хоча, як на мій, може, дещо суб'єктивний погляд, на тлі екс-президента Леоніда Кучми, ви "тягнете" на височенне звання... Все пізнається в порівнянні. Не ображайтеся, будь ласка, але так кажу не тільки я, а й та вся, як ви зневажливо пишете і висловлюєтесь, "маленька купка свідомих у вишиванках", і ця "меншість", у своїй більшості (понад 72 відсотка від усього населення) за останнім переписом визнала рідною – українську мову, яку ви чомусь берете в лапки. Тобто, це ті, хто ще не втратив свідомості. Маю на увазі національну свідомість. Бо, читаючи вас, весь час ловиш себе на думці, що, передрікаючи громадянську війну в Україні українців з українцями, ви або з дуба впали, або втратили й справді почуття реальності.

Звичайно, я більш ніж певен, що вам цього дуже хотілося б. Вам, вашому редактору-найманцю (здається, Скачку), рабу з "Кієвского тєлеграфа", екс-соціалісту-космополіту Васілію Волгє чи комуністу-інтернаціоналісту Голубу. І не знаю, до якого вже стану і освіченості віднести маловиховану Богословську, яка словом "брешете" прикриває свою духовну та інтелектуальну убогість.

Тепер давайте, полемізуючи, поставимо хоч маленькі крапки над "і". По-перше, ви за своїм національним походженням єврей, за українським паспортом "громадянин України". То, відповідно, ставлю запитання: хто вам дав моральне і юридичне право так зневажливо, саркастично і так єхидно виступати проти українського народу – народу, серед якого ви живете? Його мови, культури, духовного рівня, як це робите ви на сторінках оцього "всеукраінского (придумали ж, ну, точнісінько як УПЦ московського патріархату – *О. Ч.*) телеграфа". По-друге, ви мені можете заперечити, що в державі під назвою Україна нині немає ні євреїв, ні українців, ні росіян. Згоден: нині вже нема, бо й графи про національність у паспорті нема. То у такому випадку хочеться вам нагадати, що в Україні немає і нацменшин, за яких ви так піклуєтеся, нав'язуючи другу державну мову і виступаючи від імені всієї російського народу. Знову ж, за яким правом? Чому ви розписуєтеся за росіян, які, живучи серед українців, не вимагають так настійливо тієї другої мови, як це робите ви? Для чого це? З якою метою? Для розбрату? Для чергової (як пишете ви) громадянської війни в Україні, яку ви, може, й розпалите (не доведи, Господи!), але участі в ній, звісно, не братимете. Стоятимете осторонь і так само, як в згаданій статті, посміхатиметеся, як "дурні гої" між собою воюють. Або з другим паспортом чкурнете на приватному літачку на землю обітовану, чи до голубих гаваней південних морів, щоб потім повернутися знову на чергове згарище України. Ви саме про це мрієте, пане Табачнику?!

Адже вашу статтю я сприйняв як чергову іскру, з якої ось-ось має розгорітися в Україні полум'я громадянської війни. Це вже не застереження. Це вже набат. Якщо так, то чи не в ім'я саме цієї війни ви його, полум'я, так активно роздмухуєте? Перше поліно у це вогнище ви особисто підклали в зловісну антиукраїнську епоху, якщо не сказати в час політичного шабашу, який зчинила, піднявши голову, "п'ята колона" за горе-президента для українського народу Леоніда Кучми. Це ви тоді, під час його першої президентської каденції, вперше розділили Україну на Схід і Захід. Тоді ж під дружні оплески у Верховній

Фото Олекси ВАЩЕНКА

Раді прислужників Кремля – комуністів ви заявили про другу державну мову, а трохи пізніше і про те, що національна ідея не спрацювала. А ви її, аля-Гарібальді, проводили зі своїм ляльково-маріонетковим малоосвіченим президентом?

По-друге, ви так часто посилаєтеся на Канаду, Швейцарію. Говорите про двомовність Квебеку. Хотілося б вам нагадати, пане історику, що Квебек – не держава, а провінція в державі, і як історику сказати, що перед тим, як створився двомовний Квебек, було пролито дуже багато крові. Завойовники і окупанти – французи й англійці, винищили майже до ноги корінне населення Канади. І "останнього з могікан" нині загнано в резервації. По суті, за колючий дріт.

Ви можете й надалі наводити приклади з американського континенту – як з північної його частини, так і з південної, але при цьому як історику вам не слід забувати про такі народи, як майя і ацтеки, і розповісти, де ці народи тепер, після нашестя іспанських конкістадорів. Де тепер їхня мова, культура?

Якщо вже нам, українцям, судитиметься пережити в черговий раз те, що ви пророкуєте, – громадянську війну, і про що ви мрієте, вискакуючи з чиновницьких штанів, то, боюся, під вами не стоятиме високе посадове крісло, і вам в ті хвилини буде не до цього, як і "Киевскому телеграфу" разом з такими перевертнями, як його редактор і власник. Коли ж ви і вам подібні територію під колишньою назвою Україна перетворите в попелище, то подумайте, хто ж на вас працюватиме? Хоча саме тоді ви з повним моральним і юридичним правом можете впроваджувати на території під умовною географічною назвою "Україна" будь-яку мову. Але ми, українці, подібно до графи у паспорті про нашу приналежність, докорінно ще не знищені. Ми живемо і житимемо, поки один одного будемо пізнавати хоча б за мовою, якщо ви вже майже знищили культуру, духовність, історію і саму історичну пам'ять про народ, який тут віками проживав і упродовж віків нищився, забороняся, підмінювався різними назвами і знову народжувався і оживав знову.

Ви стверджуєте, що ми, українці, у своїй меншості зійшли з полонин і тепер нав'язуємо закон наших гір, нашим рівнинам і степам. Я особисто, по-перше, хотів би застерегти вас і вашого редактора, про якого я можу сказати тільки одне: якщо він поки що в мирний час друкує такі войовничі ультиматуми на сторінках цього антиукраїнського часопису, що Україна – не бананова республіка, і українці не папуаси, які 17 років тому злізли з пальм. Чи ви, пане Табачнику, вкладали в у фразу "зійшли з полонин" якийсь інший зміст, а не "злізли з пальм"?

Дозвольте з вами і тут не погодитися. Бо коли б це було так, то ви як історик (який уже ви там історик – не мені про це судити) мали б сказати, що ота "меншість", яку не закатували, не потопили живими в баржах, не закопали напівживими у вічну мерзлоту, не заморили голодом на Соловках і не добили пляшками з-під шампанського на честь чергової річниці "вєлікого октября" в Сандармосі, 17 років тому не зійшла з полонин і не 17 років тому заговорила своєю мовою. 17 років тому ми вийшли з московських тюрем і концтаборів. Так, на відміну від вас, українці не могли перевтілитися і підфарбуватися відповідно до кольору місцевості. Вони, на відміну від вас, не були демагогами і кон'юнктурниками, а чесними і порядними людьми, синами і дочками свого народу. Не мали ні досвіду, ні практики у будівництві держави. І поки ці романтики бігали з гаслами і мріями про свободу і незалежність, такі, як ви, за їхніми спинами прихватизовували фабрики і заводи, цековські, обкомівські і райкомівські приміщення, старі будівлі, ресторани, готелі і ставали власниками і господарями не тільки цих об'єктів, а, по суті, вже цілої Української держави. Ті, що прийшли з Гулагів, ті, які сиділи у в'язницях і концтаборах тільки за те, що виборювали законне, Богом їм дане право розмовляти і молитися на рідній землі рідною мовою, вчитися в своїх школах і вузах, несподівано для себе знову опинилися в окупаційній зоні. Склали, як ви пишете, нацменшість, будучи, від себе додам, нацбільшістю. Ця, так звана, за вашим визначенням, "нацменшість" намагається нав'язати, за вашим визначенням, "нацбільшості" свою мову. Насправді ж ви, і такі як ви, будучи об'єктивно представниками національної меншості, намагаєтесь нав'язати українській Нації свою мораль, точніше сказати – аморальність, жовту і антиукраїнську пресу, телеграф, пошту і радіо. Хвіст почав крутити собакою.

Читаючи ваш виклик українському народові, я починаю усвідомлювати, що це вже було в нашій історії. Я навіть, коли дивлюся на вас, бачу у вашій особі аля-Троцького за зовнішністю і аля-Кагановича за антиукраїнськими ділами. Погляньте на себе у дзеркало, пане Табачнику. Ви самі собі нікого не нагадуєте? Проведіть історичну паралель. Ви ж так це любите робити.

Знаєте, пане Табачнику, ознайомившись з вашим закликом до громадянської війни в Україні, асоціативно дійшов висновку, що ви нині вдаєте з себе не маленького Бісмарка, який не втілив у життя національної ідею, а такого собі бородатого Спартачка, котрий хоче підняти рабів з колін. Але не для того, щоб їх визволити з морального рабства і забудькуватості, незнань своєї історії, а задля самознищення у майбутній громадянській війні, на яку ви і вам подібні так активно натякаєте. Бо як інакше розцінити ваше сьогоднішнє пророцтво? Тільки однією причиною: ви так хочете, щоб Схід пішов оружно на Захід? Цього так хочеться вашій меншості? Меншості, яку ви репрезентуєте, вдаючи з себе представника національної більшості?

Саме на цьому вашому твердженні хотілося б зупинитися. Кожен з нас розуміє, який ви зміст вкладаєте в це словосполучення, що ви маєте на увазі, називаючи себе агресивною меншістю. Я ж хочу сказати про інше. Ви пишете про так звану нацменшину, якої де-юре в Україні не існує, бо всі ж однакові – громадяни України. То яку нацменшину ви хочете забезпечити другою державною мовою? Російську? Я цього від законослухняних росіян, які є громадянами України, особисто не чув. А ви, як ми вже зазначили, не є росіянином, як і Малінковіч, Погребінський, Богословська, Вітренко. Не є росіянами й домашні перевертні типу Волгі, Голуба, Шуфрича. Чому ж ви розписуєтеся за законослухняних росіян, ображаючи їх чи провокуючи проти нас, українців? На якій підставі? За яким моральним (про юридичне я вже мовчу) правом? Більшість росіян, на відміну від таких, як ви, не галасують так активно і так безпардонно на тему другої російської мови. І чому саме російської? Якщо вже виходити з ваших статейних постулатів, то в нас є й інші меншини. Наприклад, єврейська. Чому б єврейську не зробити другою державною при такій вашій демагогічній активності? Чим євреї гірші за росіян? До речі, у Російській Федерації, до вашого відома, пане Табачнику, як і в Державній Думі, навіть не допускають розмов про введення на території екс-метрополії другої державної мови. А там одних татар і українців десятки мільйонів, не кажучи вже про мордву, чувашів, якутів, бурятів та інших.

По-друге, вам, високопоставленому чи високопризначеному чиновнику, хочу нагадати, що великі державні особистості, які завжди хотіли добра своїй країні, своєму народові, скажімо такі, як Гарібальді, Бісмарк, Маннергейм (останній, до речі, швед за походженням), робили все для того, аби об'єднати державу, народ, який внаслідок колонізації набув різної ментальності, а частково й втратив батьківську мову. Такі державні достойники наводять приклади позитивні, де один і той же народ, усвідомивши свою ідентичність, відчувши, що він господар у своєму домі, а не раб іншомовного зайди-окупанта, живе з думкою не про громадянську війну, а про добробут, економічне благополуччя, про одну нову і добру сім'ю, бо це одна сім'я, одна держава. Його держава. І нічого провокаторам нині сіяти між нами, українцями, розбрат, дорікати один одному в тому, хто більше дав у бюджет держави. На мій погляд, ваш телеграфний постулат про те, що, мовляв, Схід годує Захід – провокаційний. Захід, завдячуючи таким державним чиновникам, як ви, майже поголовно подався за кордон. І звідти, якщо вірити вестерн -юніон та приватним компаніям типу "Міст", до України щороку надсилає мільйони твердої валюти. Така реальність, пане Табачнику.

Закінчення в наступному числі.

ГОЛОДОМОР-33. ПАМ'ЯТІ ЗНИЩЕНИХ УКРАЇНЦІВ

НЕПОКАРАНЕ ЗЛО ПОВЕРНУЛОСЯ В УКРАЇНУ

Ґеноцид – означає масове, мільйонами, знищення людей за національною ознакою. Як визначити місця винищення людей голодом у 1932–33 роках і яку націю знищували? У 1935 році влада комуністів вилучила із сільських рад книги запису смертей від голоду в 1932–33 роках і їх спалила, заборонила людям і згадувати про жахливий голод. Книги реєстрації смертей від голоду знищені в СРСР лише в радянській Україні, на Кубані, Північному Кавказі і в Поволжі, де компактно проживали українці. Московська комуністична влада скоїла геноцид, спрямований виключно проти українців, хоч де б вони жили.

Із сіл Уманщини і сусідніх районів різне зерно, включно з кукурудзою і квасолею, відвозили в Умань, на залізничну станцію. Маршрутом Христинівка–Цвітково–Ленінград український хліб за безцінь продавався за кордон. Виснажені від голоду селяни брели в Умань, туди, куди відвезли їхній хліб, з надією, що їх врятують від голодної смерті. На перехресті вулиць Жовтневої і Р. Чорного, де у наші дні демонструється відроджена уманською владою дошка пошани, торгував магазин "Торгсин" ("торговля с иностранцами"), на складах якого були необмежено борошно, крупа, ковбаси, оселедці, сало, олія і навіть печений хліб. Але лише за золото. Комуністична влада через "Торгсины" відібрала у селян України і Кубані спадкове сімейне золото. Напівживі селяни Уманщини приходили до "Торгсину", надіючись випросити крихту хліба. Сквер ім. Калініна – місце смерті багатьох голодних українців. У 1933 році п'ять грабарок двічі на день збирали трупи знищених голодом українців, відвозили до Міщанського кладовища і скидали їх не в межах кладовища, а за кладовищем біля ярка. Майже тридцять тисяч українців Уманщини закінчили свій життєвий шлях у ямах-кагатах біля Міщанського кладовища.

У 1990–2000 роках родичі жертв Голодомору не один раз зверталися до влади міста Умані з проханням поставити на Міщанському кладовищі хрест безвинним жертвам Голодомору 1932–33 років. Просили уманську владу збудувати на місці дошки пошани капличку, де можна було б запалити свічечку пам'яті отим невинним жертвам нелюдяної комуністичної диктатури. Даремно! Влада Умані свято береже пам'ятник Леніну – катові українського народу. Чому так?

Винищуючи українців як націю, Сталін дав приклад Гітлерові, і старанний учень комуністичних нелюдів заходився знищувати націю євреїв. Але спільними зусиллями народів світу гітлерівський фашизм, убивця невинних дітей, жінок, стариків, був переможений і знищений. Убивців судили, покарали. Покаране зло не вернеться.

А кого покарали за продумане, планове знищення української нації? Нікого! Чому?

У владних кабінетах України у наші дні всілися переважно діти, онуки, нащадки тих комнезамівців, які у 1932–33 роках відбирали у селян їжу і десяток мільйонів українців убили голодом.

Непокаране за геноцид українців зло вернулося в Україну ще лютішим. Чужа українцям влада українців не розстрілює, не умертвляє голодом, не душить у газових камерах. Влада знищує українців безробіттям, найнижчою у світі зарплатою. Мільйони фізично здорових українців покинули свої сім'ї і наймитують у чужих народів, працюють на чужі держави. А влада на українській біді – жирує.

Єдина надія українців – це особистість, яку ми, українці, не бажаємо помічати, але давно цю особистість помітили наші вороги і спробували убити, як убили Петлюру, Коновальця, Бандеру, Чорновола... Ця особистість – Президент України Віктор Ющенко.

Гуртуймося навкіл обраного українцями Президента, і зло комунофашизму буде покаране Нюрнбергом-2.

Василь БІЛОУС,
політв'язень, жертва і свідок геноциду українців у 1932–33 роках,
м.Умань

ГОСПОДИ, ЯК НАМ ТОДІ ХОТІЛОСЯ ЇСТИ!

Симоненки, герасимови та їм подібні негідники, догоджаючи московським ворогам українського народу, безсоромно брешуть, що Голодомор 1932–1933 років не був геноцидом українського народу.

Я, Василь Федорович Боровицький, народившись у березні 1930 року, у час найстрашнішого лиха, якого зазнав наш народ у минулому столітті, був трилітньою дитиною. Моя цупка дитяча пам'ять на все життя зафіксувала ті страшні часи. Рятівником нашої великої родини став тоді мій дідусь Йосип Григорович Шевченко, який зумів закопати значну кількість зерна так, що його не змогли знайти ніякі комнезамівські негідники. І досі перед очима постають дві рятівні ями під грушею, в яких зберігалися ті рятівні зернини...

Пригадуються і мій ровесник Володя Сауляк та його мама, які померли від голоду в 1947 році. Рятуючи нашу сім'ю, мати Надія поїхала на заробітки в Західну Україну. Заробивши там трохи жита і картоплі, поверталася вона товарним поїздом у рідне село Жанчик на Кіровоградщині. Коли вона добралася до станції Гайворон, міліціонери забрали у неї всі продукти. З тяжким серцем переступала жінка рідний поріг. На щастя, у нас була дійна корова, корми для неї мати носила в'язками вночі. Це й врятувало нас від голодної смерті.

Запам'ятався мені ще один нічний випадок: в хату вриваються сільські активісти, ставлять на стіл наган і вимагають:

– Підписуйтеся на державну позику!

Всі ці факти перекреслили в моїй свідомості всю комуністичну правду про "керівну і спрямовуючи роль партії великого Леніна", про "будівництво світлого майбутнього всього людства – комунізму", про "непорушну дружбу народів-братів" та інші радянсько-більшовицькі казочки, якими нас годували наші вороги, що владарювали на українській землі.

У 1951–1954 роках служив я у військовій частині, розташованій в м. Черняхівську Калінінградської області. На одній з політінформацій замполіт сказав:

– Ми в 1947 году помогали странам народной демократии хлебом, продуктами...

Я попросив слова і заявив:

– Так звані країни народної демократії появилися в 1949 році, а ми в 1947 році здихали з голоду!

Сказав я це українською мовою.

Через декілька днів серед ночі мене викликав "особняк". Допит відбувся в зловісному напівпідвалі. Він розпитував, хто я, хто мої родичі. Через кілька діб допит повторився. І так було кілька разів. Але караючий меч людиноненависницької системи, на щастя, не впав на мою голову: мене врятувало те, що мій батько був партизаном – воював у загоні "Буревісник" на Одещині.

У ті далекі літа я навіть гордився тим, що мій батько був таким героєм. Тільки згодом я зрозумів, що підстави для такої гордості сумнівні. Звичайно, боротьба з гітлерівською окупацією, яку вели народні месники, у багатьох випадках приносила певну користь українському народові. Але результатами перемоги, як відомо, скористався не народ, а компартійна кремлівська кліка, яка завжди була ворогом українського народу. За нашу волю і долю в часи Другої світової війни боролася тільки Українська Повстанська Армія. І коли б мій татусь воював у її лавах, тоді я міг би ним гордитися без будь-яких застережень!

Василь БОРОВИЦЬКИЙ,
с. Кам'яний Брід на Кіровоградщині

1933: ЧЕРВОНИЙ МОРОК

Фрагмент із роману Василя Барки "Жовтий князь"

"Партійщина високого рангу і звання, з яскравими зірками на кашкетах і грудях, позиркує в виразі кислувато-погірдливої нудьги крізь шибки легкових автомашин, що мчать пришвидчено: бо ніколи! Позиркує на трупи, розсіяні по вулицях, і відвертається випасеними обличчями. Страшенна зайнятість – треба спішити на хронічні засідання, в хмарі тютюнів, і виголошувати без кінця промови про будівництво щастя. В перервах, згромадившись коло буфетів, підряд перехиляти по стопочці і заїдати корейкою і рибцем, і копченою, а "заправившись" до сопучої одишки і відгику, знов промовляти про побудову безклясової мрії і кадити вождеві, ніби божеству, що, мовляв, мудрістю привело до веселого життя – народ, себто всіх, що конають за вікнами.

Ще ніколи в світі і ніде під місяцем ніяка істота жива не купалася в неправді, як червона партія: мов колосальна безрога в калабані; впивалася і вимазувала боки і писок, ноги і вуха, обхлюпувалася і в захланному впоєнні на весь світ визискувала свою насолоду. Хто ж насмілився перечити або всовіщати, – вмить розриває іклами. Мимо конаючих "організатори" їх смерти мчать автами, опустивши брезкливо губу".

ПЕРЕЖИТЕ

ПАМ'ЯТЬ КЛИЧЕ ЖИВИХ

Голодомор 1932–1933 рр. залишиться в пам'яті українців однією з найстрашніших сторінок нашого минулого.

За даними вчених, найбільш постраждали від голоду теперішні Полтавська, Сумська, Харківська, Черкаська, Київська, Житомирська області. На них припадає 52,8 відсотка від загального числа загиблих. Смертність населення тут перевищувала середній рівень у 8–9 і більше разів. У нинішніх Вінницькій, Одеській, Дніпропетровській областях рівень смертності був вищий у 5–6 разів, у Донбасі – у 3–4 рази...

Внаслідок геноциду проти українського народу, свідомо здійсненого комуністичним режимом Російської імперії, СРСР шляхом штучного Голодомору, в Україні вимерло понад 9 мільйонів людей.

Штучний Голодомор було використано і для того, щоб знищити українство також у Російській Федерації. Зокрема, найжорстокіше голод ударив по Північному Кавказу, колишніх Донському, Чорноморському, Кубанському та Терському козацьких військах, де компактно проживали українці.

"На той час, – згадує очевидець тих подій Світлана Світлична, – ми жили на Північному Кавказі. Оскільки мого батька радянська влада вважала "ворогом народу", то нашу родину постійно переселяли з одного місця в інше. Там жили майже всі українці. Саме тому ми розмовляли українською мовою. Коли розпочався мор, ми

Світлана СВІТЛИЧНА та Іванна БРАЦЮНЬ

мешкали в селищі неподалік від станції Прохолодної. Пам'ятаю, що прийшов такий день, коли мати сказала: "Діточки, нам узагалі немає що їсти... Ідіть до ставка і ловіть жабок". Справді, іншого виходу не було, оскільки вже усіх собак, кішок з'їли... І ми виловлювали цих жабок на вудочку... А ще клали до торбини черепашки. Ось такий "улов" і був доповненням до двохсот грамів хліба для нашої сім'ї із 5-ти осіб: троє дітей, батько й мати... Хліб був з кукурудзи, як мамалига, до того ж маленький шматочок. Мама ще готувала нехитрі страви: різні трави та коріння, які ми збирали й викопували, кропиву варила у казані. До них додавали жабок – і мали такий суп. Ми, діти, ходили по станції і там чекали, коли хтось кине риб'ячі кістки. Ми їх підбирали й вгамовували ними голод.

Пригадую, у нас часто говорили про те, що дехто їсть людей. Коли носили на базарі холодець, невідомо з чого приготовлений, то всі казали, що це з людей. Хочу зауважити, що для нас батько і мати були усім. І тому, коли маленький шматочок хліба відріже батько, то ми, діти, віддавали його батькам і просили, щоб вони з'їли.

Ще пригадую велику кількість мерців, які штабелями лежали на станції Прохолодній.

Звідки вони бралися?

Прибуває, скажімо, потяг, а з нього вивантажують покійників, які померли в дорозі, їдучи до родичів з надією врятуватися від голодної смерті. Інколи мерців складали десятками, причому навіть один на одного.

Навіть не знаю, чи вдалося б нам вижити, якби не мамина сестра Наталія, яка запросила нас до себе у передмістя Грозного. Там чеченці привозили для робітників нафтових промислів кукурудзу, овочі. До того ж родина обробляла город всією сім'єю. А батько ходив в аули, щоб обміняти деякі медикаменти з лабораторії, в якій працював, на кукурудзяне борошно. Бувало так, що цілий тиждень його не було. Тоді ми всі тремтіли від страху, думаючи, що, може, його вбили, або ж помер десь у дорозі від голодної смерті. Коли ж повертався, ми мали змогу зварити мамалигу або спекти коржа...

Якщо ж проаналізувати пережите й побачене, то, гадаю, в Прохолодній від голоду половина населення вимерла, а це три або чотири тисячі, якщо не більше..."

Голодомор 1932–1933 рр. був одним з найбільших катастроф у багатовіковій історії України. Не полічити тих, хто втратив здоров'я, потрапив у безпритульні, загубив у смертоносному вирі своїх рідних і близьких, майже всі зазнали найтяжчих моральних травм. Важко переоцінити шкоду, яка була заподіяна українській нації внаслідок винищення найкращих її представників.

Людям, які пережили Голодомор, а понад усе тим, хто загинув тоді, вже мало чим допоможе об'єктивна оцінка цієї трагедії. Але усе це потрібно нині сущим, а ще більше прийдешнім поколінням як велика пересторога. Джерела розколотої національної свідомості треба шукати в тих трагічних роках і подіях, маючи на увазі, що Україна сьогодні – це суспільство не лише посттоталітарне, а й постгеноцидне, біологічно і соціально здеформоване.

Підготувала
Іванна БРАЦЮНЬ

УРОКИ ІСТОРІЇ

ЧОМУ НАС НАВЧИЛА ІСТОРІЯ? І... ЧИ НАВЧИЛА?

Недавно стала свідком палкої політичної дискусії двох старших віком чоловіків, один з яких з розпачем вигукнув: "О, Боже! Вчить нас історія, вчить і… нічого не навчила!" І справді, подумала я, скільки разів у нашій історії повторюється одна і та ж ситуація: велика ейфорична радість від звільнення, богатирська, самовіддана боротьба народу, незгода і люті чвари між політиками-верховодами, що, врешті-решт, заводить український народ у нову, ще страшнішу кабалу, яка супроводжується нещадним терором, нищенням усього українського. Поступово "вицофавшись" із шокового стану, ми гірко оплакуємо втрачену волю і мучено очікуємо чергового повороту історії, який привів би нас до волі, незалежності, держави.

Олена КНЯЖИНСЬКА

Цю ситуацію можна простежити за зовсім недавніми в історичному вимірі подіями, які описані Р. Ковалем у книзі "Багряні жнива української революції" (Київ: "Український письменник", 2005). "Другий всеукраїнський військовий з'їзд, що почався в Києві 5 червня 1917 року, – пише автор, – був надзвичайно представницьким: 2308 делегатів репрезентували понад півтора мільйона вояків-українців російської армії. Таке широке представництво було досягнуте не лише завдяки подвижницькій організаційній діяльності Військового клубу імені гетьмана Полуботка, а й завдяки забороні з'їзду Олександром Керенським... Заборона додала завзяття делегатам, і вони, обурені несправедливістю, масово вирушили до Києва... Адже військові з'їзди інших національностей відбувалися вільно. А українцям не можна?!"

Настрої більшості з'їзду висловив делегат з Одеси поручник Романенко. "Москвини гнобили Україну і хочуть гнобити! – говорив він. – Москвини змушували українців кидати рідну землю і тікати світ за очі – на Зелений Клин, у Сибір, в Америку, а самі лізли до нас... Мало не третина населення нашої землі – це тепер чужинці, з яких не менше 80 відсотків москвини... Нащо нам тая автономія? Щоб і далі своє власне жебрати від москвинів? Ми не жебраки, а козацькі сини і хочемо бути господарями, як були предки козацькі, князі київські. Хочемо самостійності".

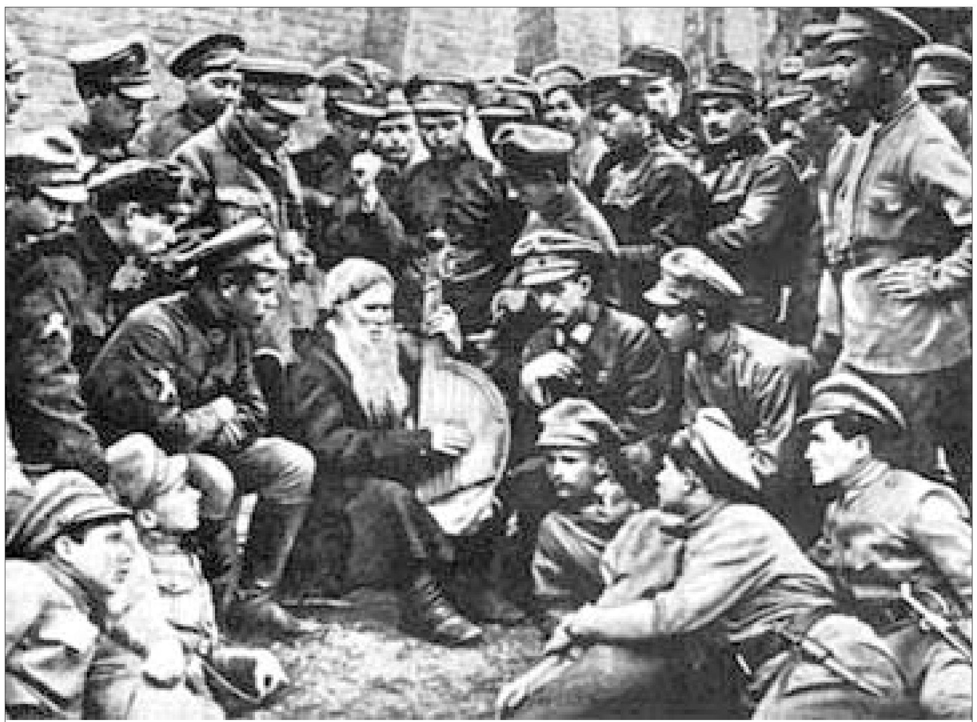
Описана ситуація видається до болю знайомою. Бо що, власне, змінилося? Навіть у своїй незалежній державі українці змушені тікати "світ за очі", а "українці російського походження" всякими способами намагаються затягнути Україну в старе колоніяльне ярмо, в оту горезвісну "колибель", яка за століття неволі "виколихала" незчисленні жертви і незчисленні "команди" синів-яничарів, що за добрячий хабар "забувають", хто вони й чиїх батьків діти, і безсоромно "матір розпинають".

"Невдовзі інший старшина, – продовжимо оповідь, – схвильовано сказав, що сподіватися задоволення домагань українців Тимчасовим урядом немає чого. Тому треба домагатися, аби Генеральний військовий комітет видав маніфест до українського народу, в якому би зазначив, що Україна оголошує себе самостійною... Внаслідок величезного тиску делегатів Центральна Рада пішла за вимогами Другого військового з'їзду і несподівано для себе ухвалила 1-й Універсал та проголосила його 10 червня (за ст. ст.) під час одного з засідань з'їзду.

Володимир Винниченко серед глибокої, святочної тиші читав перший універсал:

– Хай буде Україна вільною... Однині самі будемо творити наше життя... Народе український! У твоїх руках доля твоя!

Увесь з'їзд в ейфорії радісних почувань плакав від величезної радості воскресіння нації. Один із членів президії,

Вояки армії УНР на спочинку

Ілько Гаврилюк, не витримав переживань і, упавши біля столу на коліна, ридав в істериці. Істерика опанувала багатьох делегатів: один за одним їх, часто кремезних людей, виводили із залу... Наприкінці дві з половиною тисячі делегатів і гостей заспівали "Заповіт" Тараса Шевченка. Співали в якомусь молитовному екстазі. Багато хто ставав навколішки.

Делегати якось не звернули уваги, що слідом за словами 1-го Універсалу "Хай буде Україна вільною" йшло підступне заперечення: "Не одділяючись від усієї Росії, не розриваючи з державою російською".

Незважаючи на езопівську мову Універсалу і демонстративно прихильне, навіть любовне ставлення до "московських братів", російські видання наповнилися нервовими коментарями, квінтесенцією яких став заклик газети "Речь" вжити рішучих заходів, щоб "приборкати українців". Стривожені "измеНой" московити запросили Михайла Грушевського й Володимира Винниченка здійснити спільну "прогулку пароплавом по Дніпру". Під час прогулянки, бажаючи викликати до себе довіру "старших братів", керівники Центральної Ради признавали за своєю установою "тільки моральний авторитет". А Володимир Винниченко, який не зміг відмовитися від спокуси виголосити велику промову, фактично заявив, що є союзником окупантів і все робить, аби стихійне прагнення українського народу бути в своїй хаті господарем нейтралізувати і скріпити владу Тимчасового уряду. Не посоромився визнати Винниченко й те, що веде "запеклу боротьбу" з українськими самостійниками, які, бажаючи власної держави, закликають вояків-українців кидати російсько-німецький фронт і вертатися на Батьківщину, щоб захистити її.

Винниченко бачив себе посередником між окупантами і поневоленим українським народом. Він і Михайло Грушевський української незалежності не хотіли, навіть боялися її. Бо вважали погибель Росії погибеллю й "української справи".

"Під час цієї прогульки наші автономісти... з таким виразним страхом говорили про зріст сепаратистських настроїв, що москвини побачили, що вони можуть бути добрим знаряддям в їхніх руках. Прогулька закінчилася символічними обіймами й поцілунками..." Як наслідок домовленостей між гнобителями і отими посередниками з'явився 2-й Універсал Центральної Ради. Починався він по-крутійськи: "Громадяни української землі..." Далі визнавалося, що Центральна Рада стоїть "за тим, щоб не відривати України від Росії", що новостворений Генеральний секретаріат представляє Тимчасовий уряд і ним же й затверджуватиметься. Та й цього виявилося замало. Автори універсалу пішли далі. "Ми рішуче відкидаємо, – стверджували вони, – проби самочинного здійснення автономії України до Всеросійських установчих зборів".

"А тепер спробуємо поміркувати, – зазначав Роман Млиновецький, – яке враження мусив зробити цей Універсал... на українців, які мріяли відновити державу предків, які дихали вогнем ненависті до гнобителів свого народу, які хотіли зброєю здобувати волю". І серед богданівців та полуботківців пішов шепіт: "Зрада!"

Народне прислів'я "якщо Бог хоче покарати, то забирає розум" якнайкраще пасує до описаної події. Що змусило вибраних мужів так низько поставитися перед "старшим братом" і в одну мить зрадити інтереси народу, який вони представляли? Почуття меншовартості, низька національна свідомість, вкорінене "раболепствіе" чи підсвідомий (а може, й свідомий) страх втратити становище, а разом з тим і матеріальні блага, які дає хлопоманська позиція? На мою думку, тут причини комплексні, і виправдання такій поведінці немає, оскільки в результаті "29 липня останній ешелон 2-го Українського імені наказного гетьмана П. Полуботка полк залишив Київ. На фронті їх одразу кинули в "м'ясорубку". Полуботківці – національно найсвідоміші українські військові кадри – зазнали жахливих втрат..."

Шлях до 4-го Універсалу простягнувся кривавий, жертвенний, мучений. Гноблений віками український народ, який виявився національно свідомішим від своїх чільників, у полум'ї нещадної боротьби виборював своє природне право на життя. Вчитуючись у зболені рядки книги, де висвітлюється героїчна боротьба українського народу, я спіймала себе на думці, що бачу в тих подіях щось знайоме, передумане і пережите душею... Не треба було багато думати, щоб провести паралелі між тогочасною боротьбою і Визвольними змаганнями на теренах Західної України: те ж нездоланне прагнення до Волі, той же високий героїзм, самопосвята, відвага, що долає межі людських сил і можливостей.... А якби ці дві сили, ці часточки України з'єднати воєдино і всією потужною, вулканічною, вогненною силою стати на захист своєї нації і дати гідну відсіч нападнику, – то чи зміг би він радіти своїй перемозі? Безумовно, що ні!

Думається мені, що наші поневолювачі добре розуміли українську силу і тому шматували її на кавалки, не даючи можливості об'єднатися в єдиний і непоборний організм. І коли ми, врешті-решт, усвідомимо розумом і духом цю просту, але фатальну для нашого лінивого менталітету істину, – ось тоді ми станемо тою сильною нацією, яка не дозволить нікому господарювати в своїй власній хаті, а змусить усіх поважати себе. Шлях до успіху неможливий без усвідомлення своєї вартості, неповторності, – а ми, українці, затруєні комуністичними лозунгами, хронічно страждаємо почуттям меншовартості. Нам треба навчитися полюбити себе і через своє духовне Я пригорнутися до всього, що зветься українським, перестати соромитися нашого мученого минулого і нелегкого сьогодення, бо вся наша історія – це боротьба за свою багату землю, за свою квітучу мову. Тож не будемо занепадати духом і говорити, що "України не було, нема і не буде, бо нам не дадуть її...". Не акцентуймося на гіршому, а орієнтуймося на краще, бо кому ж, як не нам і нашим дітям, будувати завтрашній день сильної Української держави. А як її можна збудувати без віри у свої сили, без любови один до одного і без єдності, яка й зробить нас нездоланними? Чи й справді історія нас нічому не навчила, і ми покірно згодимося на роль найситів у своїй господі?

Бог дав людині волю і розум, тож право вибору життєвого шляху все-таки залишається за нами.

АКЦІЯ

ЧЕРГОВИЙ ЗАМАХ НА КУЛЬТУРУ

Микола ЄВТУШЕНКО у своїй майстерні, сплюжненій негідниками

Микола ПРИБЕРЕЖНИЙ

Днями на Андріївському узвозі в Києві, під стінами спалених майстерень українських художників, міська організація КУН зініціювала протестну акцію на захист художників та української культури під гаслом "Галерея на згарищі". Її мета – засудити згубну практику київської влади, яка нищить культурні осередки столиці, намагаючись вилучити у них приміщення. А коли це не вдається, провокуються рейдерські атаки. Не гребують навіть протиправними діями. Останній приклад – пожежа в майстерні художників.

Окрім активістів КУН, у заході взяли участь представники національних спілок художників і письменників України, Всеукраїнського товариства "Просвіта" ім. Т. Шевченка, громадських організацій, а також відомі громадські та культурно-мистецькі діячі.

Майстри пензля, конгресівці зібралися на акцію з лозунгами "Табачники", не доводьте до Коліївщини!", "Чи потрібна Черновецькому і Януковичу українська культура?" та ін. Тут же "експонувалася" виставка пошкоджених вогнем робіт українських художників Анатолія Буртового, Миколи Стратілата, Миколи Євтушенка, Людмили Щокіної, Лесі Авраменко та інших.

На думку заслуженого художника України Миколи Стратілата, складається враження, що українська культура не потрібна ні уряду Януковича, ні міському голові Черновецькому. Заради відвоювання вигідних територій Києва дехто вдається до актів вандалізму. Подейкують, що Подільська райдержадміністрація відмовила у продовженні оренди приміщення художникам, оскільки вже пообіцяла його іншим особам. Будинок мають знести, а на його місці спорудити 7–8-поверхову будівлю. Але ж приміщення, де нині розміщується майстерня, – історична пам'ятка. Колись цей будинок належав відомому польському й українському етнографу Михайлу Ґрабовському. Тут бували Тарас Шевченко, Пантелеймон Куліш, Микола Костомаров.

Втім, що для теперішніх слизьких напівграмотних нуворишів ці великі імена, коли все в них вимірюється грішми?

Як зауважив художник, член КУН Анатолій Буртовий, пожежа в майстерні – це черговий замах не просто на історичну будівлю, це замах на Андріївський узвіз, на всю українську культуру, яка у нас тулиться на задвірках.

Після мітингу учасники акції вирушили до будинку Київської міськдержадміністрації, де озвучили свої вимоги до міської влади. Зокрема, вони хочуть своїми силами забезпечити громадський порядок з охорони історичних та культурних пам'яток у Києві, зокрема на Андріївському узвозі; у термін до 15 січня розпочати відновлення спалених майстерень українських художників та будинку, у якому бував Тарас Шевченко; вимагають надати громадськості перелік осіб у КДМА, які безпосередньо відповідатимуть за відновлення майстерень на Андріївському узвозі.

У разі невиконання вимог у зазначені терміни громадськість Києва самотужки проведе відновлювальні роботи на Андріївському узвозі, а потім вимагатиме від міськдержадміністрації звільнення з посад держслужбовців – відповідальних осіб.

Крім того, учасники акції мають намір звернутися до Президента України, Кабміну, Генпрокуратури, СБУ, МВС з вимогою розслідувати злочини проти українських діячів мистецтва та припинити рейдерську війну проти української культури.

КОЗАЦЬКИЙ ХРЕСТ КИРИЛА ОСЬМАКА

Кирило Осьмак – символ безперервності українського державотворення. Слід робити все, аби свого часу очолювана ним Українська Головна Визвольна Рада перестала бути маловідомим українському суспільству феноменом.

Марта РИМАР

Знову символізм: 1 грудня, у день Всеукраїнського референдуму за незалежність, на Байковому кладовищі у Києві освячено пам'ятник на могилі Президента Української Головної Визвольної Ради Кирила Осьмака. Козацький хрест фактично постав у третю річницю від часу ексгумації тіла великого українця у російському місті Володимирі, де український патріот був похований після ув'язнення в сумнозвісних застінках Володимирського централу. Завдяки титанічним зусиллям доньки Наталки Осьмак прах її батька вдалося перепоховати на рідній українській землі. Це один з небагатьох прецедентів. Досі чимало ревних героїв України спочивають по світах.

Біля масивного гранітного козацького хреста з написом "Кирило Осьмак" майоріли два прапори – державний синьо-жовтий та "кунівський" червоно-чорний. Донька Наталка Осьмак згадувала, що коли вона вперше приїхала до Володимира (1994 року), жодних залишків дерев'яної огорожі, хреста, інвентарного номера могили не існувало. Лише завдяки тому, що на фото, яке надіслав співкамерник батька, грузин Шалва Беришвілі, потрапили бокові орієнтири, пані Натали вдалося визначити місце поховання, розчистити його від сміття та встановити металевий хрест з тим же тюремним номером 5753, що колись був викарбуваний на давно згнилому дерев'яному хресті. Не раз і не два довелося Натали Кирилівні їздити до міста Володимира, щоб дістати дозволи держадміністрації, ФСБ, УВС, митниці, санепідстанції, бюро ритуальних послуг. Під час ексгумації на глибині 170 сантиметрів копачі наштовхнулися на людський череп, після чого обережно взялися звільняти від землі останки. Скелет перебував у скорченому стані: так буває, коли людину просто скидають до могили, а не кладуть у труну. Порівнявши цілу низку прикмет, дійшли висновку, що то є прах першого підпільного Президента незалежної України Кирила Осьмака. 11 грудня 2004 року – через 60 років – Кирило Осьмак повернувся на рідну землю навіки. Тоді панахиду за упокій душі самовідданого українця відслужив Патріарх Київський і Всієї Руси-України Філарет у Володимирському соборі.

Автором щойно освяченого пам'ятника на могилі Кирила Осьмака став відомий український художник Микола Олійник.

Вклонитися пам'яті Людини та правдиво подивитися у вічі сьогоденню прийшли народні депутати України – голова УНП Юрій Костенко та Іван Заєць. Щирими згадками про Кирила Осьмака поділився з присутніми голова Всеукраїнського товариства політв'язнів та репресованих Євген Пронюк. Прозвучали рядки з листів Кирила Осьмака до своєї доньки, в яких постає у всій простоті й величі сердечна батьківська любов. Востаннє донька бачила батька ще у трирічному віці. А потім – довгі роки – жодної звістки. Ким насправді був її батько, Наталка Осьмак дізналася 1992 року, коли Україна вже була незалежною, і в Канаді вийшли друком "Літописи УГВР". Донька зустрічалася з людьми, які знали її батька, шукала в спецархівах Києва, Рязані, Москви слідчі документи, протоколи допитів, копії вироків. 1999 року Наталка Осьмак видала друком книгу про батька.

Про Кирила Осьмака, його життєву самопожертву в ім'я незалежності українського народу, його державності, нині повинен знати кожен школяр і студент. А доки не знає – доти сучасну владу України зарано вважати ефективною і державотворчою.

ВІД АВТОРА

ШВЕЙКОВІ ПРОЛОГОМЕНИ ДО XX ВІКУ

Олександр ХОМЕНКО, літературознавець

Більш ніж десятилітнє побутування на нашій сцені вистави-діалогу Богдана Бенюка і Анатолія Хостікоєва "Швейк" лише додало їй, ніби старому сріблу, особливого шарму і шляхетної тамованости полиску. Пощезла емоційна екзальтація, злагіднішала стилістика мізансцен, і там, де глядач у травні 1996-го (час її першої появи на театральному кону) бачив таку собі сатиру чи то на непозбутню радянщину, хронологічно тоді ще дуже і дуже близьку, чи то на першу каденцію "державотворення" Кучми, нині він відчитує насамперед притчу про вічну і надчасову бабцю Австрію з її неповторною аурою загиджених мухами портретів найясніших осіб. А притча не передбачає значної кількости персонажів, вона мінімізує їх, натомість виповнюючи кожного щільною семантикою збулости, немов би перед нами не реальні люди, а східні святі або пацієнти психолікарні. Можливо, саме тому, коли в театрі знову давали "Швейка", і автор цих рядків отримував естетичну насолоду від застигло-непорушного у своїй неоковирній австрійській формі Бенюка-Швейка, у його свідомості відлунювало щось майже Жаданове. Про Будду:

Швейк сидів на високій могилі,
Швейк споглядав будяків цвітіння.
Навколо степи і баби похилі,
Й країна – спорожнена тиха катівня.

Безперечною заслугою дуету Б. Бенюка і А. Хостікоєва окреслюється те, що вони відразу ж відкинули фальшиве радянське потрактовування тексту Гашека як соціальної сатири. Для них "Швейк" – це великий роман про людину та історію, про час, за яким ностальгують, і вік, який не вибирають. Елементи комічного у виставі, безперечно, присутні, але вони, швидше, нагадують умовні театральні декорації, а не наріжні камені.

У центрі дії – Швейк-Бенюк: гульвіса, арештант, денщик, святий, психоаналітик. Він центрує довкола себе весь простір, як торнадо, вбираючи в себе рухи, діалоги, натяки. Його антипод і, водночас, alter-ego – А. Хостікоєв, на відміну від незмінного у своїй суті Швейка, навдивовижу плинний і пластичний. На початку вистави він – шпик – кружляє навколо Швейка, ставить йому провокативні запитання, вивідує і занотовує. Швейк знає, що він шпик, і шпик знає, що Швейк це знає... Але він прагне, аби хтось інший підтвердив його невідчужувану сутність, нехай і таку, "шпиківську". Швейк дарує йому цю радість...

Лукаш-Хостікоєв так само розкривається крок за кроком перед Швейком, спочатку вдаючи з себе якогось "поручика Ржевського", а згодом ділячись із ним найпотаємнішими спогадами – про дитинство, про зорі, бачені ним колись. Швейк вірить і йому, вірить в усі його успішні романи і запашні листи. І приносить Лукашеві в подарунок відро величезних стиглих яблук – як нагадування про світ, у якому не все визначається статутами і наказами. Якщо будь-яка влада тримається на чуді, таємниці і авторитеті, то Швейк-Бенюк послідовно їх демістифікує, показуючи, яка пласка порожнеча приховується за всім цим.

...Різко лунає телефонний дзвінок. Ешелон з Лукашем і Швейком за кілька годин має вирушати на передову. І темпоритм дії стає спазматично-скаженим. Швейк квапливо переодягає Лукаша в шинелю, той увінчує свою голову кайзерівською каскою – і перетворюється на машину для вбивства. Він віддає уривчасті накази, крокує по-військовому, чавлячи чобітьми червоні яблука, що трапляються на дорозі. За кілька хвилин до фіналу він ніби опам'ятався і починає збирати ще вцілілі яблука в свою залізну каску, але вагон уже рушає, і Швейк метушливо підсаджує в нього Лукаша, побоюючись, що той не встигне.

Далі, там, за завісою, на фронті, на них очікує справдешній, як казала Ганна Горенко-Ахматова, некалендарний XX вік з газовими атаками та м'ясорубкою під Верденом. Можливо, зустрінуть вони на фронті і хороброго єфрейтора Адольфа Шікльгрубера, нагородженого Залізним хрестом. А потому – 33-й, 37-й, Освенцім і неодмінна симетрія однострої в.

Тож нам лишається лише дякувати долі, що нині в нас – якась наївна Австро-Угорщина, а не зовсім уже знавіснілий Третій Райх. Одначе таке раювання може виявитися і не надто довгим – до перших пострілів у якогось екс-герцога...

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк,

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.

Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"
Замовлення №
Наклад 7 000примірників
Ціна договірна

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9